

Suvestinė redakcija nuo 2021-07-01 iki 2022-11-04

Įsakymas paskelbtas: TAR 2015-12-08, i. k. 2015-19456

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLIERIUS

**ĮSAKYMAS
DĖL SAVIVALDYBIŲ KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBŲ ATLIEKAMŲ AUDITŲ
IŠORINĖS PERŽIŪROS TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2015 m. gruodžio 7 d. Nr. V-248
Vilnius

Pakeistas teisės akto pavadinimas:

Nr. [VE-15](#), 2019-01-16, paskelbta TAR 2019-01-16, i. k. 2019-00614

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės įstatymo 9 straipsnio 5 dalimi:

1. Tvirtinu Savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų atliekamų auditų išorinės peržiūros tvarkos aprašą (pridedama).

Punkto pakeitimai:

Nr. [VE-15](#), 2019-01-16, paskelbta TAR 2019-01-16, i. k. 2019-00614

2. Pripažįstu netekusiu galios Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2006 m. birželio 30 d. įsakymą Nr. V-91 „Dėl Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos atliekamo audito išorinės peržiūros tvarkos tvirtinimo“ su visais jo pakeitimais ir papildymais.

3. Įpareigoju Bendrųjų reikalų departamento Informacijos skyriaus vyriausiąją specialistę Audronę Desiatnikienę šį įsakymą teisės aktų nustatyta tvarka paskelbti Teisės aktų registre.

Valstybės kontrolierius

Arūnas Dulkys

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus
2015 m. gruodžio 7 d. įsakymu Nr. V-248
(Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus
2021 m. birželio 29 d. įsakymo Nr. VE-125 redakcija)

SAVIVALDYBIŲ KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBŲ ATLIEKAMŲ AUDITŲ IŠORINĖS PERŽIŪROS TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų atliekamų auditų išorinės peržiūros tvarkos aprašas (toliau – aprašas) nustato valstybinių auditorių atliekamų savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos auditų išorinės peržiūros (toliau – peržiūra) apimtį, plano parengimą, atlikimą ir rezultatų pateikimą.

2. Peržiūros tikslas – įvertinti savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos sukurtą audito kokybės kontrolės sistemą ir atlikto audito kokybę, pareikšti dėl to nuomonę.

3. Peržiūrą atlieka ir peržiūros planą parengia Valstybės kontrolės departamento, kurio kompetencijai yra priskirta savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų atliekamų auditų išorinės peržiūros funkcija, valstybiniai auditoriai. Prireikus, atlikti peržiūrą gali būti pasitelkiami ir kiti valstybiniai auditoriai.

4. Valstybiniai auditoriai, atlikdami peržiūrą, vadovaujasi šio aprašo 7 punkte nurodytais teisės aktais, valstybės kontrolieriaus patvirtintomis metodikomis ir šio aprašo nuostatomis. Valstybinis auditorius, prieš pradėdamas peržiūrą, ir išorinėje peržiūroje dalyvaujantys asmenys pasirašo nešališkumo ir nepriklausomumo deklaraciją (šio aprašo 1 ir 2 priedai).

5. Valstybės kontrolės atliekamoje peržiūroje stebėtojų teisėmis turi teisę dalyvauti ir Savivaldybių kontrolierių asociacijos deleguoti atstovai (savivaldybių kontrolieriai, savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų valstybės tarnautojai).

6. Peržiūros metu savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba privalo sudaryti tinkamas sąlygas valstybiniam auditoriui atlikti peržiūrą, gauti reikalingus dokumentus ir informaciją bei raštiškus paaiškinimus.

7. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės įstatymu, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, atsižvelgiant į tarptautinius audito standartus, 1-ąjį tarptautinį kokybės kontrolės standartą, tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus.

II SKYRIUS

PERŽIŪROS APIMTIS IR PLANO PARENGIMAS

8. Peržiūra apima savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos sukurtos audito kokybės kontrolės sistemos ir atlikto finansinio ir (ar) veiklos auditų kokybės įvertinimą ir atliekama dviem lygiais: savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos ir konkretaus audito.

9. Peržiūrai atlikti savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos atrenkamos ne rečiau kaip kartą per šešerius metus, išskyrus atvejus, kai dėl objektyvių priežasčių negalima atlikti peržiūros. Laikotarpis tarp peržiūrų gali būti sutrumpinamas iki trejų metų, jeigu paskutinės peržiūros metu buvo įvertinta, kad savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos sukurta audito kokybės kontrolės sistema turi reikšmingų trūkumų ir (ar) atlikto audito rezultatai buvo įvertinti III lygiu. Tais atvejais, kai dėl savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos veiklos ar kitų aplinkybių valstybiniam auditoriui buvo apribota galimybė atlikti peržiūrą, ji gali būti atliekama ateinančiais kalendoriniais metais.

10. Peržiūrai atlikti rengiamas peržiūros planas. Jis rengiamas kiekvienais kalendoriniais metais ir derinamas su valstybės kontrolieriaus pavaduotoju, kuriam tiesiogiai pavaldus departamentas, atliekantis savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų atliekamų auditų išorinę peržiūrą. Peržiūros planas teikiamas tvirtinti valstybės kontrolieriui ne vėliau kaip iki kalendorinių metų lapkričio 10 dienos.

11. Peržiūrai atlikti auditai paprastai atrenkami iš finansinių ir (ar) veiklos auditų, kurie buvo baigti per praėjusius 12 mėnesių.

12. Peržiūros plane pateikiama ši informacija: peržiūrai atlikti atrinktos savivaldybių kontrolės ir audito tarnybos; atrinkti finansiniai ir (ar) veiklos auditai; peržiūrą atliksiantys valstybiniai auditoriai; peržiūros ataskaitų ir peržiūrų apibendrinimo ataskaitos pateikimo terminai ir kita peržiūrai aktuali informacija.

13. Apie valstybės kontrolieriaus patvirtintą peržiūros planą Savivaldybių kontrolierių asociacija informuojama peržiūrą atliekančio Valstybės kontrolės departamento vadovo raštu ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo šio plano patvirtinimo.

14. Savivaldybių kontrolierių asociacija ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo peržiūros plano gavimo dienos informuoja Valstybės kontrolę apie Savivaldybių kontrolierių asociacijos skiriamus atstovus, dalyvausiančius peržiūroje stebėtojų teisėmis.

15. Savivaldybių kontrolierių asociacija negali skirti atstovų, einančių pareigas savivaldybės kontrolės ir audito tarnyboje, kuri yra įtraukta į peržiūros planą.

III SKYRIUS

PERŽIŪROS ATLIKIMAS

16. Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba prieš peržiūrą yra informuojama peržiūrą atliekančio Valstybės kontrolės departamento vadovo raštu. Jame pateikiama tokia informacija: valstybės kontrolieriaus patvirtintas peržiūros planas; peržiūrai atlikti atrinkti auditai; peržiūrą

atliksiantys valstybiniai auditoriai; stebėtojų teisėmis peržiūroje dalyvaujantys Savivaldybių kontrolierių asociacijos atstovai. Paprašoma pateikti peržiūrai atlikti reikalingus dokumentus.

17. Peržiūrą atliekantys valstybiniai auditoriai turi teisę iš savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos gauti atliktų auditų ataskaitas ir (ar) išvadas, darbo dokumentus, kitus su peržiūra susijusius dokumentus ir informaciją, reikiamus paaiškinimus raštu ar elektroniniu paštu.

18. Stebėtojų teisėmis peržiūroje dalyvaujantys Savivaldybių kontrolierių asociacijos atstovai turi teisę susipažinti su peržiūrai atlikti pateiktais dokumentais, dalyvauti peržiūros metu vykstančiuose susitikimuose, peržiūros ataskaitos projekto aptarime, išsakyti savo nuomonę svarstomais klausimais.

19. Peržiūrai atlikti, audito kokybės kontrolės sistemai ir atlikto audito kokybei įvertinti yra naudojami klausimynai (šio aprašo 3–7 priedai), kuriuos užpildo peržiūrą atliekantys valstybiniai auditoriai.

20. Atliekant audito kokybės kontrolės sistemos vertinimą savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos lygiu, susipažįstama su audito kokybės užtikrinimo politika ir procedūromis, jų veikimu, siekiant įsitikinti, ar sukurta audito kokybės kontrolės sistema yra veiksminga ir užtikrina, kad visi auditai būtų atliekami pagal auditą reglamentuojančius teisės aktus. Baigus peržiūrą, savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos lygiu pateikiamas sukurto audito kokybės kontrolės sistemos įvertinimas.

21. Galimi audito kokybės kontrolės sistemos įvertinimai:

21.1. „Be trūkumų“ – kai kokybės kontrolės sistemoje nebuvo nustatyta jokių trūkumų, o savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos sukurta kokybės kontrolės sistema yra veiksminga ir užtikrina, kad visi auditai būtų atliekami pagal auditą reglamentuojančius teisės aktus.

21.2. „Su nereikšmingais trūkumais“ – kai kokybės kontrolės sistemoje buvo nustatyta trūkumų, tačiau iš esmės savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos sukurta kokybės kontrolės sistema yra veiksminga ir užtikrina, kad visi auditai būtų atliekami pagal auditą reglamentuojančius teisės aktus.

21.3. „Su reikšmingais trūkumais“ – kai savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos kokybės kontrolės sistemoje nustatyta reikšmingų trūkumų arba nėra sukurta kokybės kontrolės sistemos, kuri būtų veiksminga ir užtikrintų, kad visi auditai būtų atliekami pagal auditą reglamentuojančius teisės aktus.

22. Atliekant auditų peržiūrą konkretaus audito lygiu vertinama, ar auditai buvo atlikti pagal auditą reglamentuojančius teisės aktus, ar audito etapų darbai, audito procedūros ir peržiūra buvo išsamūs, atlikti laiku, pagrįsti pakankamais ir tinkamais audito įrodymais ir tinkamai dokumentuoti. Baigus peržiūrą konkretaus audito lygiu, pateikiamas audito kokybės įvertinimas.

23. Galimi audito kokybės įvertinimai:

23.1. I lygis (100–80 balų) – nenustatyta ar nustatyta nereikšmingų nukrypimų nuo teisės aktų, reglamentuojančių audito atlikimą;

23.2. II lygis (79–50 balų) – nustatyta reikšmingų nukrypimų nuo teisės aktų, reglamentuojančių audito atlikimą;

23.3. III lygis (49 ir mažiau balų) – nustatyta reikšmingų nukrypimų nuo teisės aktų, reglamentuojančių audito atlikimą, ir reikšmingais atžvilgiais nesurinkti tinkami ir pakankami audito įrodymai.

24. Tais atvejais, kai dėl savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos veiklos ar kitų aplinkybių valstybiniam auditoriui buvo apribota galimybė atlikti peržiūrą, jis gali atsisakyti pateikti audito kokybės kontrolės sistemos ir (ar) atlikto audito kokybės įvertinimą.

IV SKYRIUS

PERŽIŪROS REZULTATŲ PATEIKIMAS

25. Valstybinis auditorius baigtos peržiūros rezultatus pateikia ataskaitoje (kartu su užpildytu klausimynu). Šioje ataskaitoje pateikiama informacija apie atliktos peržiūros apimtį ir jos metu nustatytus dalykus, aiškiai suformuluojami peržiūros įvertinimai dėl savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos sukurtos audito kokybės kontrolės sistemos ir tam tikro audito kokybės, savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai pateikiamos rekomendacijos dėl nustatytų trūkumų šalinimo ar kitų pastebėjimų. Peržiūros ataskaitoje gali būti pateikta ir kita, valstybinio auditoriaus nuomone, reikalinga informacija apie peržiūros rezultatus.

26. Peržiūros ataskaitos projektas derinamas su savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba. Savivaldybės kontrolierius per 5 darbo dienas nuo ataskaitos projekto gavimo turi teisę raštu pateikti savo pastabas, papildomus dokumentus ir (ar) pageidavimą organizuoti projekto aptarimą. Inicijuoti šį aptarimą turi teisę ir peržiūrą atliekantis valstybinis auditorius. Aptarime kviečiami dalyvauti ir kiti peržiūroje dalyvavę asmenys (Savivaldybių kontrolierių asociacijos atstovai, dalyvaujantys stebėtojų teisėmis), esant poreikiui, ir kiti specialių žinių turintys valstybiniai auditoriai ar Valstybės kontrolės darbuotojai. Gavęs pastabų, papildomų dokumentų ir kitą papildomą informaciją, valstybinis auditorius įvertina jų pagrįstumą ir prireikus patikslina peržiūros ataskaitos projektą.

27. Peržiūros ataskaitos projektas (kartu su užpildytu klausimynu), siunčiant jį derinti savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai, ir peržiūros ataskaita, siunčiant ją Tarnybai, yra teikiami susipažinti ir vizuoti valstybės kontrolieriaus pavaduotojui, kuriam yra tiesiogiai pavaldus departamentas, atliekantis savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų atliekamų auditų išorinę peržiūrą.

28. Peržiūros ataskaitą pasirašo peržiūrą atlikusio Valstybės kontrolės departamento vadovas ir peržiūrą atlikę valstybinis auditorius. Peržiūros ataskaita pateikiama savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai.

29. Baigus peržiūras, Valstybės kontrolės departamentas, kuriam pavesta atlikti savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų išorinės peržiūros funkcijas, parengia peržiūrų apibendrinimo ataskaitą, kurią pasirašo departamento vadovas. Ataskaitoje susisteminama ir apibendrinama peržiūrų ataskaitose pateikta informacija, nurodomi gerosios audito praktikos pavyzdžiai ir kita peržiūrai naudinga informacija. Peržiūrų apibendrinimo ataskaitos projektas derinamas su Savivaldybių kontrolierių asociacija. Asociacija per 5 darbo dienas nuo ataskaitos projekto gavimo dienos turi teisę raštu pateikti savo pastabas ir (ar) pageidavimą organizuoti ataskaitos projekto aptarimą. Gavęs pastabų ir kitą papildomą informaciją, Valstybės kontrolės departamentas, rengiantis peržiūrų apibendrinimo ataskaitą, įvertina jų pagrįstumą ir prireikus patikslina peržiūrų apibendrinimo ataskaitos projektą.

30. Peržiūrų apibendrinimo ataskaitos projektas, siunčiant jį derinti Savivaldybių kontrolierių asociacijai, ir peržiūrų apibendrinimo ataskaita, siunčiant ją šiai asociacijai, yra teikiami susipažinti ir vizuoti valstybės kontrolieriaus pavaduotojui, kuriam yra tiesiogiai pavaldus departamentas, atliekantis savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų atliekamų auditų išorinę peržiūrą.

31. Parengta peržiūrų apibendrinimo ataskaita teikiama susipažinti valstybės kontrolieriui.

32. Peržiūrų apibendrinimo ataskaita siunčiama Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetui, Savivaldybių kontrolierių asociacijai ir, esant poreikiui, kitiems suinteresuotiems subjektams. Ataskaita viešai skelbiama Valstybės kontrolės interneto svetainėje adresu www.valstybeskontrole.lt.

V SKYRIUS

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENA

33. Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba privalo raštu pateikti Valstybei kontrolei informaciją apie peržiūros ataskaitoje pateiktų rekomendacijų įgyvendinimą per 7 kalendorines dienas įgyvendinus rekomendaciją. Informacija apie rekomendacijų įgyvendinimą naudojama stebėti savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos veiklos pažangą.

Priedų pakeitimai:

1-7 priedai pagal VE-125

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė, Įsakymas

Nr. [V-281](#), 2017-09-25, paskelbta TAR 2017-09-26, i. k. 2017-15078

Dėl valstybės kontrolieriaus 2015 m. gruodžio 7 d. įsakymo Nr. V-248 „Dėl Savivaldybių kontrolierių (savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų) atliekamų auditų išorinės peržiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė, Įsakymas

Nr. [VE-15](#), 2019-01-16, paskelbta TAR 2019-01-16, i. k. 2019-00614

Dėl valstybės kontrolieriaus 2015 m. gruodžio 7 d. įsakymo Nr. V-248 „Dėl Savivaldybių kontrolierių (savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų) atliekamų auditų išorinės peržiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė, Įsakymas

Nr. [APDE-2](#), 2020-04-02, paskelbta TAR 2020-04-02, i. k. 2020-06854

Dėl valstybės kontrolieriaus 2015 m. gruodžio 7 d. įsakymo Nr. V-248 „Dėl Savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų atliekamų auditų išorinės peržiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė, Įsakymas

Nr. [VE-125](#), 2021-06-29, paskelbta TAR 2021-06-29, i. k. 2021-14533

Dėl valstybės kontrolieriaus 2015 m. gruodžio 7 d. įsakymo Nr. V-248 „Dėl Savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų atliekamų auditų išorinės peržiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo